

Ponori Thewrewk Ajtony: Ponori Thewrewk Aurél

Középiskolai tanulmányait a piaristáknál Budapesten és Nagykanizsán végezte. 1939 és 1944 között a Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészeti Karán matematika-fizika tanári oklevele mellett szakcsillagászati végzettséget is szerzett. Egyiptológiát, keleti nyelveket és antropológiát is hallgatott. Részt vett a Királyi Magyar Természettudományi Társulat munkájában, első tanulmányai is ekkor jelentek meg. A Tudományegyetem Csillagászati Intézetének díjtalan gyakornoka volt

Katonaidejében többször megszökött, majd német, amerikai és francia hadifogságot szenvedett. Szabadulása után tanárként kereste kenyerét. Megnősült, 3 gyermeket nevelt. Az 1946 és 1949 között működött Magyar Csillagászati Egyesület alapító tagja volt. Annak politikai okokból történt megszüntetése után, 1951 és 1961 között a Geofizikai Mérőműszerek Gyárában tervező technikus, majd mérnök lett.

1962-től 1975-ig a Táncsics Könyvkiadó felelős szerkesztőjeként dolgozott, közben 1954-ben választott hivatásához az Uránia Bemutató Csillagvizsgálóba is visszatérhetett, amelynek előbb társadalmi munkatársaként előadásokat, szakköröket szervezett és tartott, majd 1963-tól 1975-ig igazgatóhelyettese lett. 1975-től igazgató, illetve párhuzamosan az 1977-ben nyílt népligeti Planetárium igazgatója volt egészen az 1981-es nyugállományba vonulásáig. Az 1963/64-ben szervezett, minden idők legnagyobb taglétszámú csillagászati szervezetének, a Csillagászat Baráti Körének 1976-tól 1989-es megszűnéséig elnöke volt. Az 1989-ben létrejövő Magyar Csillagászati Egyesületnek egyik fő szervezője, elnöke lett. 2000-ben lemondása után örökös tiszteletbeli elnökké választották. A tanári pályára is visszatért, 1983 és 1988. majd 1994 és 1997 között az ELTE Természettudományi Karának Csillagászati Tanszékén csillagászat-történetet oktatott.

Körülbelül 200 szakcikk, tanulmány és könyvfejezet, valamint önálló kötetek szerzője. Az utóbbiak a Naprendszer égitestjeire és velük összefüggésbe hozható mitológia, ókori tudományos és modern ismeretek feldolgozása. (A Nap fiai (2007), Az Ég királynője (2009), Bolygóistennő (2011), Bolygókirály (2013) A legfelső bolygó (2021 - posztumusz kötet).

Tudományos munkásságának egyik fő iránya a naptártan és a csillagászati kronológia. Egész életében foglalkoztatták az Ószövetség csillagászati vonatkozásai. E tárgykörben az első könyve a Bibliai csodák (1963). Nagyszabású összefoglalása: a Csillagok a Bibliában (1993) Dante Alighieri művében található csillagászati utalásokkal is foglalkozott, Divina Astronomia (2001). A Mária mítoszokat a Hajnali Szép Csillag (2003) kötetben dolgozta fel. A hadifogság emberpróbáló időszakáról a Nyugatosok című könyvében emlékezett (2004).

A napórák szerelmeseként is említhető. Diákkorától kezdve, egész életében tervezett és készített különféle napórákat. Az MCSE Napóra Szakcsoportjának tiszteletbeli elnöke volt.

Tudománytörténeti jelentőségű az 1988-as egyiptomi expedíció, amely az ókori Erathosztenész földkerület-mérését ismételte meg.

Hosszú élete során számos elismerés és díj mellett a Kulin György-emlékérmét is megkapta.

A (45300) Thewrewk kisbolygó is őrzi emlékét.